

Informatienota voor de raad

Datum 27 oktober 2021

Onderwerp	Preadvies motie zorgwoningen en zorg loskoppelen
Versienummer	V.1

Portefeuillehouder Dorrit de Jong

Informant G. Huisjes
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 2071
Email G.Huisjes@zwolle.nl
Bijlagen 1. Motie zorgwoningen en zorg loskoppelen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

het preadvies van het college betreffende de motie zorgwoningen en zorg loskoppelen van Swollwacht d.d. 4 oktober 2021, waarin het college de motie ontraadt.

Datum 25 oktober 2021

[Toelichting op het voorstel](#)**Inleiding**

De beslisnota Programma Wonen en Zorg lag op 4 oktober 2021 ter besluitvorming voor aan de Raad. Swollwacht heeft een motie: *Zorgwoningen en zorg loskoppelen* ingebracht die door wethouder de Jong in preadvies is genomen. In de motie werd het college verzocht onderzoek te doen of er in Zwolle zorgaanbieders zijn die werken met een constructie waarbij zorg leveren onlosmakelijk gekoppeld is aan huisvesting en dit aan de raad terug te koppelen. In deze informatienota wordt het preadvies van het college omtrent deze motie aan u voorgelegd.

Kernboodschap

Het college ondersteunt de gedachte dat een verandering van zorgvraag in principe niet automatisch zou moeten leiden tot einde wonen. Het streven is dan ook dat iedere zorgvrager een eigen huurcontract heeft of krijgt die niet gekoppeld is aan zorg. Dit is ook de context van waaruit destijds het ambulante product Thuisondersteuning is ingericht. Echter, er kunnen woonzorgconcepten denkbaar zijn waarbij deze koppeling tussen wonen en zorg wel wenselijk is. Bij sommige vormen van zorg, zoals bij beschermd wonen, is de koppeling tussen wonen en zorg, zelfs een wettelijke vereiste. Voor intramurale voorzieningen en geclusterde doorstroomvoorzieningen is het college van mening dat zorg en wonen gekoppeld kan zijn. Sterker nog: zelfs wenselijk kan zijn.

Er zijn uiteraard ook voorbeelden bekend waarbij het college de koppeling liever niet ziet. Situaties waarin cliënten huren van de in de motie benoemde zorgwekkende aanbieders en waarbij overlast in de buurten ontstaat vanwege te geringe begeleiding of onvoldoende omgevingsmatch. In dat geval gaat de gemeente in gesprek met de aanbieder en/of schakelt de toezichthouder in. Vaak heeft de gemeente in deze situaties geen contractuele overeenkomst met de aanbieder, waardoor mogelijkheden tot het doen van interventies beperkt zijn. Om overlast en zorgwekkende zorgaanbieders zoveel mogelijk aan banden te leggen heeft het college aangegeven te verkennen wat de mogelijkheden zijn om de oplossingsrichtingen die gekozen zijn in Deventer en Kampen te vertalen naar een goed onderbouwd Zwols model, met als doel meer inzicht en regie op nieuwe initiatieven voor zorg en begeleid wonen (Beantwoording aanvullende art. 45 vragen GroenLinks en ChristenUnie Informatienota voor de Raad 30 juni 2021).

Het is bekend dat er aanbieders zijn die zorg en wonen koppelen. Het is in sommige gevallen zelfs een wettelijk voorschrift, zoals bij beschermd wonen. Verder onderzoek is volgens het college dan ook niet nodig. Om deze redenen ontraden wij deze motie. In de volgende paragraaf wordt toegelicht wat de consequenties kunnen zijn van het loskoppelen van zorgwoningen en zorg.

Consequenties

Landelijk is de ontwikkeling ingezet om intramuraal beschermd wonen af te bouwen en inwoners langer zelfstandig thuis te laten wonen al dan niet in de vorm van beschermd thuis, dit vraagt nieuwe vormen van zorg. Het streven hierbij is ook dat iedere zorgvrager een eigen huurcontract heeft of krijgt die niet gekoppeld is aan zorg. We willen immers dat cliënten duurzaam kunnen blijven wonen. Met het Zwolse product thuisondersteuning geven we hier vorm aan, hier is nadrukkelijk sprake van een koppelverbod tussen wonen en zorg.

Naast thuisondersteuning kunnen er woonzorgconcepten denkbaar zijn waarbij deze koppeling tussen wonen en zorg wel wenselijk is. Het gaat dan met name om concepten waarbij er een clustering

Datum 25 oktober 2021

plaatsvindt van wonen en zorg, denk bijvoorbeeld aan SamenZelfstandig aan de Geert Grootestraat en Community 4.2. aan het Talentenplein.

In de volgende situaties kan er sprake zijn van een gewenste koppeling:

Ontwikkeling tussenvarianten in de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis wonen

In de beweging naar beschermd wonen thuis worden kleinschalige geclusterde woonzorgconcepten ontwikkeld waarbij het met name in de pilot fase wenselijk is dat er enige koppeling is tussen wonen en zorg, zodat er met één of een beperkt aantal aanbieders een bepaald nieuw woonzorgconcept kan worden ontwikkeld. Het toezicht in een geclusterde woonvoorziening is ook beter te organiseren als er sprake is van één of een beperkt aantal aanbieders. Het is voor de buurt tevens fijn om te maken te hebben met één zorgaanbieder die als contactpersoon kan fungeren in geval van overlast.

Zorginhoudelijke en praktische bezwaren tegen ont koppeling

Is er sprake van een geclusterde doorstroomvoorziening dan kan in de praktijk ongewenste neveneffecten ontstaan door de koppeling wonen en zorg los te laten. Als voorbeeld: er is een begeleid wonen project voor jongeren vanuit een organisatie die werkt met een specifieke begeleidingsmethodiek en daarbij behorende leefregels, bijvoorbeeld een verbod op middelengebruik. Client x wil wel blijven wonen, maar wenst niet langer ondersteuning van deze aanbieder. Bij keuzevrijheid van aanbieder kiest hij voor partij Y. Deze partij heeft een andere stijl van begeleiden en hanteert andere huisregels, zo mag er bijvoorbeeld wel alcohol en softdrugs gebruikt worden. In het dagelijkse leven levert dat frictie op binnen deze woonvorm. Tevens is de verwachting dat dit praktische (administratieve) beslommeringen met zich meebrengt, zoals het delen van clientgegevens (AVG), aanwezigheidsroosters, gezamenlijke bereikbaarheidsdiensten etc.

Housing First

In het eerste jaar staat op verzoek van de woningcorporaties het huurcontract op naam van de zorgaanbieder. Housing First wordt gefinancierd vanuit de maatschappelijk opvang middelen. Een vereiste in deze subsidie is dat de client woont in een accommodatie van de aanbieder. Het streven is de woning na 1 jaar om te klappen en op naam van de huurder te zetten. Daarmee vervalt ook de financiering vanuit de Maatschappelijke Opvang en kan eventueel vanuit de Thuisondersteuning ambulante begeleiding worden geboden, waarbij wonen en zorg niet gekoppeld is.

Rechter legt ambulante zorg, als bijzondere voorwaarde, op in de strafrechtelijke beslissing

Bij Forensische zorg (FZ) kan aan de straf die is opgelegd, tevens de verplichting tot afname zorg horen. De consequenties zijn groot als de cliënt besluit geen zorg meer te willen ontvangen. Het wonen eindigt dan bijvoorbeeld. Voor een client kan deze extra stok achter de deur een positieve uitwerking hebben, om mee te werken aan het opgelegde straftraject. Ook in de ambulante FZ is het streven dikwijls dat de cliënt uiteindelijk een eigen huurcontract krijgt waarin de koppeling wonen en zorg wordt opgeheven. In het proces ernaartoe kan het tijdelijk echter wenselijk zijn deze koppeling op te leggen.

Koppeling wonen en zorg is een wettelijk voorschrift in het volgende voorbeeld:

Beschermd wonen: Wonen in een accommodatie van een aanbieder

In het geval van beschermd wonen is het wonen in een accommodatie van de zorgaanbieder een wettelijk voorschrift. Ontkoppelen van wonen en zorg is niet toegestaan.

Datum 25 oktober 2021

Dit zijn vijf voorbeelden waarbij een koppeling wonen en zorg gewenst of zelfs wettelijk vereist kan zijn. Voor intramurale voorzieningen, geclusterde doorstroomvoorzieningen en ambulante Forensische trajecten is het college dan ook van mening dat zorg en wonen gekoppeld kan worden en soms zelfs wenselijk kan zijn.

Conclusie

Swolwacht geeft in de motie aan van mening te zijn dat zorg koppelen aan huisvesting niet wenselijk is voor kwetsbare mensen in Zwolle. Dit onderschrijft het college ten dele. Om deze reden is een koppelverbod ingevoerd bij de invoering van het product Thuisondersteuning, maar zijn er ook andere wettelijke voorschriften en situaties denkbaar waarin deze koppeling wel gewenst kan zijn. Wij hopen met de gegeven voorbeelden hier een beeld van te hebben geschetst.

Het college is bekend met het gegeven dat er aanbieders zijn die wonen en zorg koppelen. Verder onderzoek is volgens het college dan ook niet nodig. Om deze reden ontraden wij deze motie.

Financiën

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.,

Vervolg

n.v.t.

Openbaarheid

JA

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer